

Universitetspædagogik i oversigt: Begreber og metoder

Anmeldt af **Annika Büchert Lindberg**, Centre for Educational Development, Aarhus Universitet

Anmeldelse

Rienecker, L. & Troelsen, R. (2023) *Universitetspædagogik i oversigt: Begreber og metoder*. Samfundslitteratur

I opslagsbogen 'Universitetspædagogik i oversigt: Begreber og metoder' kan du som underviser, uddannelsesansvarlig eller medarbejder i studieadministrationen hurtigt få en introduktion til eller en forklaring på de nøglebegreber, som anvendes i forbindelse med udvikling og kvalitetsarbejde af universiteternes uddannelser. Bogens korte kapitler formår både at rammesætte begreberne samt at nuancere og eksemplificere dem, hvilket gør dem yderst brugbare som oplæg til diskussioner i forskellige fora. Hvert kapitel inspirerer desuden til både refleksion og yderligere læsning.

At få et overblik over pædagogiske begreber, bekendtgørelser og gængse undervisningsmetoder er en stor opgave for universitetsundervisere, studieadministratorer og studieledere. Lotte Rienecker og Rie Troelsen har derfor udgivet et opslagsværk, som helt enkelt hedder 'Universitetspædagogik i oversigt: Begreber og metoder.'

Bogens 26 kapitler er inddelt i tre klare overordnede dele. Del 1 beskriver centrale begreber og metoder, del 2 omhandler universitetspædagogiske metoder, og del 3 fokuserer på udvikling af undervisning. Opbygningen af de enkelte kapitler gør dem velegnede som inspirations- eller baggrundsmateriale, inden man i en undervisergruppe, et uddannelsesudvalg eller andre fora skal forholde sig til eller diskutere universitetsundervisning, da kapitlerne giver en rammesætning, begrebsafklaring og nuancering. Bogen kan læses fra ende til anden, men er primært tænkt som en opslagsbog, hvor de korte kapitler understøttes af refleksionsspørgsmål målrettet undervisere, studieadministratorer og studieledere. Referencerne, der ledsager de korte kapitler, inkluderer både danske og engelsksprogede kilder og er opdelt i 'kort og godt'-referencer samt referencer for dem, der ønsker mere dybdegående information. Hele denne bog, og i særdeleshed del 1, kunne i en engelsk oversættelse tilmed være en glimrende introduktion for universitetets internationale forskere og undervisere.

I del 1, som indeholder kapitlerne 1-7, sættes rammerne for universitetsundervisningen. En særlig styrke i disse kapitler er inddragelsen af gældende bekendtgørelser samt henvisninger til Bologna-processen. Især den detaljerede beskrivelse og fremhævelse af forskellene mellem bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau bidrager til at give undervisere og administratorer indsigt i, hvad der forventes af vores studerende og dermed også den undervisning, de tilbydes på universiteterne. I denne del beskrives desuden de seneste årtiers tendenser inden for pædagogikken. Disse rammer og tendenser i undervisningen har medført, at underviserne har metodefrihed, men samtidig skal 'kunne beskrive, hvad der foregår i undervisningen, med hvilke læringsmål, med hvilke

væsentlige læringsaktiviteter, og hvordan det lærte vil blive bedømt, og beskrive det med termer, som kan afkodes af studerende, kollegaer, uddannelsesadministration og andre' (se side 22). Det er netop dette, som denne bog skal hjælpe undervisere, administratorer og studieledere til at reflektere over. Del 1 afsluttes derfor naturligt med et kapitel, som omhandler netop vigtigheden af refleksion både for studerende og undervisere.

Del 2 (kapitel 8-20) omhandler universitetspædagogiske metoder. I denne del er særligt kapitel 8 (aktiverende undervisning), kapitel 9 (stilladserende undervisning) og kapitel 10 (online-undervisning) yderst relevante for både erfarne og mindre erfarne undervisere, da disse kapitler omhandler undervisning generelt. Her eksemplificeres f.eks. hvad stilladsering indebærer (f.eks. skabeloner, kriterielister og procesbeskrivelser), hvad stilladsering skal afhjælpe (f.eks. forskelligartede forudsætninger hos studerende) og hvilke udfordringer stilladsering kan medføre (f.eks. manglende selvstændighed og medejerskab). I disse tre kapitler (8-10) udfordres underviserne til at kunne begrunde deres valg af aktiviteter, samtidig med at de også får konkrete ideer til og begrundelser herfor. De resterende kapitler i del 2 introducerer og inspirerer til specifikke metoder såsom gruppearbejde, peer-feedback og klyngevejledning, hvor hvert enkelt kapitel starter med at definere metoden og relaterede begreber. Administratorer og studieledere samt undervisere kan med fordel dykke ned i kapitler om førsteårspædagogik, arbejdsmarkedsrelevant undervisning og studieintensitet, da fokus på disse emner vil kræve en samlet indsats fra alle involverede aktører.

I del 3 med kapitlerne 21-26 motiveres læserne til udvikling af undervisning, og her er kapitel 21 om progression et vigtigt afsæt for dette arbejde. Kapitlerne i del 3 kan med fordel læses kollektivt i et undervisersteam inden man går i gang med undervisningsplanlægning eller af kollegaer, der ønsker at deltage i kollegial supervision med det formål at få sparring på f.eks. konkrete undervisningsmæssige udfordringer. Studieledere og uddannelsesansvarlige kan desuden anvende disse korte kapitler som et fælles grundlag for diskussioner om progression i uddannelsen, udformning af undervisningsevalueringer eller anvendelse af undervisningsportefølje i forbindelse med den nye stillingsstruktur ved universiteterne.

I bogens sidste kapitel bindes sløjfen ved at sætte den pædagogiske kompetenceudvikling i relation til 'Dansk ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer'. Her ansøres både undervisere, institutledere og studieledere m.m. til måder, hvorpå pædagogisk kompetenceudvikling kan understøttes, enten gennem individuelle eller kollektive tiltag samt formelle eller uformelle processer. Et oplagt startpunkt for individuel eller kollektiv kompetenceudvikling er at følge forfatterens opfordring til at svare på denne bogs refleksions-spørgsmål. Denne opfordring er hermed givet videre.

Opslagsbogen er yderst relevant for alle, der er involveret i undervisning på universiteterne. Bogens særlige styrke er de kortfattede kapitler, som er velegnede som kollektiv inspiration og begrebsafklaring inden møder i forskellige uddannelsesfora eller underviser teams. I forbindelse med udmøntningen af rammeværket vil hovedparten af universitetsansatte skulle beskrive, diskutere, udvikle og reflektere over undervisning både individuelt og kollektivt. Derfor er det vigtigt, at vi deler en fælles forståelse af rammerne for universitetsundervisningen samt dens begreber og metoder. Denne bog kan understøtte dette.

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med "god skik"
- Der må kun citeres "i det omfang, som betinges af formålet"
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives iht. ovenstående bibliografiske oplysninger

© Copyright

DUT og artiklens forfatter

Udgivet af

Dansk Universitetspædagogisk Netværk